

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İcra ve İflas Kanununda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifim gerekçesiyle ekte sunulmuştur. Gereğini arz ederim. 29.03.2012

Av. Mahmut TANAL
CHP İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI				
Tali Komisyon				
Esas Komisyon	Adalet			
Tarih:	12 Nisan 2012		E. No: 2/491	
Ysm.Uzm.	Bşk.Yrd.	Başkan	Gn.Sek.Yrd.	Gn.Sek.
	16	160	13	111
TBMM BAŞKANI	12			

GENEL GEREKÇE

İcra ve İflas Kanunu'nun sistematığı, borçlunun haczi mümkün olan malvarlığını borca yeter miktarda haczedilmesi ve bu hacizli malların satılıp paraya çevrilmek suretiyle alacağın tahsil edilmesi amacı üzerine kuruludur. Bu sistemin amacı, işletilen bu prosedür sonunda "para" elde etmektir.

Bu prosedürü en pratik yoldan sağlayacak imkan İİK m.89 hükmünde düzenlenmektedir. Bu hüküm ile borçlunu üçüncü şahıslardan olan hak ve alacakları (özellikle de nakit para) icra müdürlüğünce haczedilir ve alacağın tahsili sağlanır. Bu prosedürde, muhafaza ve satış gibi uzun ve masraflı yollar adeta by-pass edilmekte, istenen sonuca en kısa sürede ulaşılabilmektedir.

İİK m.89 hükmünün en çok rastlanan uygulaması, borçlunun hesaplarının olduğu düşünülen **bankalara** haciz ihbarnamesi gönderilmesi şeklindedir. Bu gün itibariyle, ülkemizde bulunan **banka şubesi sayısı 9.797'dir**. Bu sayıya, sayıları yüzlerle ifade edilen katılım bankaları dahil değildir. Takip borçlusunu olan kişi, mevduat hesaplarını, gelişen banka teknolojileri ve internet bankacılığı sayesinde bırakın ikamet ettiği ya da çalıştığı semtte, başkaca illerde bulunan şubelerde dahi açabilmekte ve bu hesaplarını kullanabilmektedir.

İcra takibinde, takip borçlusunun hesabının bulunduğu banka şubesini bulmak ve hesaplara haciz uygulamak adeta samanlıkta iğne aramaya benzemektedir. Banka sırrı kavramından da istifade eden borçlunun bankalar nezdinde malvarlığına ulaşmak tesadüflere bağlı kalmaktadır.

İİK'nın adeta ikiz kardeşi sayılabilecek Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkındaki Yasa (6183 sayılı Yasa)'nın İİK'nın haciz ihbarnamelerini düzenleyen 89. madde hükmünün benzeri **79. maddede** düzenlenmiştir. 2006 yılına kadar iki madde de, çok benzer hükümler taşımakta idi.

6183 sayılı Yasa'da 2006 yılında yapılan ilk değişiklik ile 79/II madde hükmü:

MADDE 79-

...

(2)Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunduğu veya bulunabileceği banka ve katılım bankalarının şubelerine doğrudan veya o mahaldeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ edilebileceği gibi; Maliye Bakanlığınca veya bu Kanunu uygulayan diğer

kurumlarca belirlenecek limitin üzerinde borçlu bulunanlar için alacaklı tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri, **banka ve katılım bankalarının genel müdürlüklerine de doğrudan tebliğ edilebilir.** Banka ve katılım bankalarının genel müdürlüklerine tebliğ edilen haciz bildirimleri hakkında da bu madde hükmü uygulanır.

şeklinde değiştirilmiştir.

Bu yasal değişiklik ile alacaklı idareye büyük bir kolaylık sağlanmış; kamu borcunun tahsili için 9.797 adet banka şubesi ile yazışma yapmaktansa 24 adet mevduat bankasının genel müdürlüğü ile yazışma yapmak yeterli olmuştur.

Bu yasal değişikliğin yarattığı tahsilat artışı, bunun yanı sıra kırtasiye ve hizmet giderlerindeki azalma şüphesizdir.

Bu yasal değişiklikten kısa bir süre sonra, aynı fıkra hükmünde bu kez ikinci bir değişiklik yapılmış ve,

MADDE 79-

...

Tahsil dairelerince düzenlenen haciz bildirimleri; amme borçlusunun hak ve alacaklarının bulunabileceği bankaların şubelerine doğrudan veya mahallindeki tahsil dairesi aracılığı ile tebliğ edileceği gibi Maliye Bakanlığınca belirlenecek tutarın üzerindeki alacaklar için doğrudan bankaların genel müdürlüklerine de tebliğ edilebilir. **Haciz bildirisini bankanın genel müdürlüğüne de tebliğ edilmiş ise tüm şubelerini kapsayacak şekilde beyanda bulunma yükümlülüğü bankanın genel müdürlüğüne aittir.**

düzenlemesi ile konu, hiçbir tartışmaya mahal vermeyecek derecede açıklıkla yasal düzenlemeye tâbi tutulmuştur.

6183 sayılı Yasa'nın sistematüğinde alacaklı idarenin, kamu borçlusunun bankalarda bulunan hak ve alacaklarının haczi için toplamda 24 bankanın genel müdürlüğü ile yazışma yapması yeterlidir.

6183 sayılı yasa düzenlemesinde, 24 bankanın genel müdürlüğü ile yapılacak yazışma ile ulaşılabilir bir sonuca, İİK sistematüğünde ulaşabilmek için alacaklının (daha doğrusu onun talebi ile icra müdürlüğünün) 9.797 banka şubesi ve yüzlerce de katılım bankası şubesi ile yazışma yapması gerekmektedir.

Benzer konuda düzenlenmiş iki yasanın bu kadar farklı ve dengesiz yöntemler içermesi hukuka ve eşitliğe olan inancı ve güveni sarsmaktadır. Kamu alacaklarının tahsili için sağlanan ve halen de uygulanan bir imkanın, vatandaşın alacağının tahsilinde esirgenmesi demokratik ve eşitlikçi bir yapılanmada kabul edilemez.

Bankalar, teknolojik olarak genel müdürlük bünyesinde tüm şubeleri ve hesapları görüp işlem yapabiliyorken, kamu alacaklarının tahsilinde sağlanan bu imkanın İcra ve İflas Hukuku'ndan esirgenmesi kabul edilebilir değildir.

İİK'nın 89. madde hükmünde yapılacak bir yasal değişiklik ile alacaklı ile borçluyu hacizlerde karşı karşıya getiren ve üzücü olayların yaşanmasına sebebiyet veren bu tıkanmış sistem bir nebze olsun açılabilir.

Unutulmamalıdır ki, İcra ve İflas Hukukunun amacı, hacizli malı satıp paraya çevirmek ve bu surette alacağı tahsil etmektir. Bu amaca en pratik yolla hizmet edecek olan 89. madde hükmü, mevcut hali ile maalesef başka amaçlara ve başka kurumlara hizmet etmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- İcra ve İflas Kanununun 89'uncu maddesinin 7'nci fıkrası değiştirilerek haciz ihbarnamesinin tüzel kişinin şubesine veya tüm şubeleri kapsayacak şekilde genel müdürlüğe tebliğ edilmesi vasıtaıyla genel müdürlüğün, tüm şubeleri kapsayacak şekilde yanıt vermekle yükümlü tutulması amaçlanmaktadır.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

İCRA VE İFLAS KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1: İcra ve İflas Kanununun 89'ncu maddesinin 7'nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“ 7) Haciz ihbarnamesi, tüzel kişinin şubesine veya tüm şubeleri kapsayacak şekilde genel müdürlüğe tebliğ edilebilir. İhbarnamenin tebliğ edildiği genel müdürlük, tüm şubeleri kapsayacak şekilde yanıt vermekle yükümlüdür.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.